

R

REVEIL-SERIE

AANSPORING TOT GELOOF

ISAÄK DE LEEUW

No. 516

AUGUSTUS 2015

ISAÄK DE LEEUW

Isaäk de Leeuw is een predikant uit de achttiende eeuw. Hij werd geboren in Utrecht op 21 mei 1740. Op 9 juni 1765 werd hij bevestigd tot predikant van Garderen. Een half jaar later nam hij een beroep aan naar IJsselmonde, namelijk op 15 december 1765. Daarna was hij achtereenvolgens predikant te Tiel (6 oktober 1771) en Rotterdam (13 december 1772).

Isaäk de Leeuw was een getrouwe prediker van wie de Kerk veel verwachtte. Hij had het voornemen om een groot werk te schrijven, maar Gods weg was anders. In het jaar 1775 werd hij ziek, wat zich eerst niet ernstig liet aanzien. Maar plotseling verergerde zijn ziekte. Hij ontsliep op 3 september 1775, nog maar 35 jaar oud.

Van zijn hand is het boek “Het geloof in deszelfs aard en vrugt verklaard”, de beminlijke verpligting daartoe uit het euangelie aangedrongen, en tegen de bedenkingen zoo van ’t vleeschlijke vernuft, als van heilbegeerige doch bekommerde zieken, gestaafd en verdedigd, in eenige leerredenen, nagelaten door wijlen den Wel-Eerw. Heere Isaäk de Leeuw, laatst Predikant te Rotterdam. De bundel werd na zijn dood uitgegeven, in 1777. Reeds in 1778 verscheen een tweede druk, ook in Rotterdam.

Deze nu herschreven preek is in de oorspronkelijke uitgave de 15^e uit een reeks van negentien, genomen uit de zesde druk (1784). De titel luidt: ‘De bedenking van de grootheid der zonden, ontleed, overwogen’. De preek sprak hij uit op 6 augustus 1775, een kleine maand voor zijn dood op 3 september van dat jaar. Ze is een vervolg op de voorgaande preek over 1 Timotheüs 1:15a, die al hertaald werd in de Reveil-serie als nr. 381 (januari 2002).

De preek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands.

AANSPORING TOT GELOOF

door

ISAÄK DE LEEUW

(Christus Jezus gekomen om de zondaren zalig te maken) “van wie ik de voornaamste ben. Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld van hen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven”.

1 Timotheüs 1:15b-16.

Het gaat om een belangrijk onderwerp dat ik moet behandelen. Ik moet de rijkdom uitstallen van Gods lankmoedigheid en de kracht van Zijn vergevende genade in Christus. Ik moet zondaren, ja de grootste van hen, toeroepen dat er nog vergeving te vinden is. Ik moet verontruste zondaren prediken dat de zwaarte van hun zonden geen belemmering is. De gedachte die wij nu opwerpen, betreft de ontzaglijke ernst van de zonde. Deze telt dubbel, want zowel de zwaarte van de zonde als het lange tijdsverloop ervan leggen gewicht in de schaal. We wil-

len nu alleen spreken over de ontzaglijke ernst van de zonde. De gedachte kan bij u opkomen dat het met de zonde zó erg kan worden, dat er geen vergeving meer is, zoals het Woord van God ons zegt. Dan denkt u: wellicht is dat met mij het geval! Om die gedachtegang te ontcrachten leek deze tekst van Paulus uit ons hoofdstuk mij het meest geschikt. In het eerste deel van vers 15 is al aangetoond dat deze tegenwerping toch maar zwak is, want Christus Jezus is in de wereld gekomen om de zondaren zalig te maken. Paulus noemt in de tekst dan zichzelf als voorbeeld hoe erg het door de zonde worden kan. Toch heeft ook hij vergeving ontvangen. Zo kan in Gods wijs bestuur dit voorbeeld dienen om voor altijd het bezwaar weg te nemen dat de zonde te groot en te ernstig kan zijn om vergeven te worden. Dit is de stof voor de preek van vandaag.

Over het tekstverband is in de vorige preek¹ al genoeg gezegd; dat ga ik niet herhalen. Er is overigens wel iets dat onze aandacht vraagt om de tekst beter te kunnen begrijpen. Er waren in Efeze namelijk wettische predikers, die hun best deden om de gelovigen van de juiste weg af te brengen. Ze konden echter niets beginnen zolang de boodschap van Paulus aan-

1 Zie preek nr. 381 uit de Reveil-serie (januari 2002).

vaard werd. Daarom probeerden zij zijn apostelambt verdacht te maken. Vanuit hun gedachtegang hadden ze daar niet veel voor nodig. Zou hij een waardige apostel zijn, hij die een godslasteraar, een vervolger en een verdrukker van de gemeente was geweest? Dat was voor Paulus aanleiding om zichzelf op een voorzichtige en tegelijk nadrukkelijke manier te verdedigen, zoals we vinden in de verzen 12 tot en met 14. De apostel erkent dat hij zo iemand is geweest, maar schrijft het tegelijkertijd met dankbaarheid aan God toe dat hij voor zijn bediening toch getrouw geacht is. Wat God aan hem gedaan had, is juist in overeenstemming met het Evangelie, want het is – zoals vers 15 zegt – ‘een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van wie ik de voornaamste ben’.

De apostel zegt dat hij de voornaamste, de grootste van de zondaren is, maar daarom roemt hij des te meer het wijze beleid van zijn God en Heere om hem genade te bewijzen, vers 16. Zo komen we tot twee punten die we nader willen overwegen.

1. Paulus als de voornaamste van de zondaren; we zien in hem hoe ver een mens in de zonden kan toenemen, maar dat er toch behoud voor zo iemand is.
2. Paulus als een voorbeeld voor allen die geloven zullen.

1. Paulus als de voornaamste van de zondaren

Paulus' woorden 'van wie ik de voornaamste ben' hangen samen met het voorgaande, namelijk dat Jezus Christus in de wereld is gekomen om de zondaren zalig te maken. Het Griekse woord voor 'voornaamste' spreekt over 'de eerste'. Dat kan men opvatten in volgorde van tijd maar ook in de mate waarvan. Beide opvattingen hebben hun verdedigers. Zij die de eerste opvatting huldigen, gebruiken daarvoor verschillende argumenten. Ik heb er echter geen behoefte aan om u te vermoeien met de uitleg daarvan. Het blijkt immers toch eenvoudigweg uit de loop van het betoog dat het Paulus ging om de zwaarte en de ernst van zijn zonde. Wij vatten het dus op als een woord dat de zwaarte van de zonde aangeeft, net zoals de Statenvertalers hebben gedaan: 'van wie ik de voornaamste ben'.

Maar wat is dan de ernst van dit woord? Paulus zegt inderdaad dat hij een godslasteraar, vervolger en verdrukker van de gemeente is geweest, maar hij zegt erbij dat hij dit onwetend gedaan heeft in ongelovigheid, vers 13. Waarom noemt hij zich dan toch de voornaamste van de zondaren? Om deze vraag te beantwoorden, slaan niet alle bijbelverklaarders dezelfde weg in. Sommigen menen dat Paulus dit uit nederigheid zegt en zo zijn eigen zonde vergroot. Maar wie durft dat echt te geloven? Uit nederigheid

je zonden vergroten is niet minder een afwijken van de waarheid dan die uit hoogmoed verkleinen!

Daarom denken anderen liever aan de indruk die Paulus van zichzelf had; hij vóelde zich de grootste van de zondaren. Als God een mens van zonden overtuigt, is zo'n mens ontsteld als hij werkelijk goed ziet wat hij gedaan heeft. Dan zegt hij dat het met niemand zo erg is als met hem. Ook gelovigen die al langer op de weg ten leven zijn, kunnen bij het overdenken van hun vroegere leven en in het besef van de kracht van de verdorvenheid die nog in hen is, weleens uitroepen: 'van wie ik de voor naamste ben'. Maar dat Paulus hier vanuit dit gevoelen sprak, kunnen wij toch niet overnemen, als we goed letten op het getuigenis dat hij zo-even van zichzelf gegeven heeft, namelijk dat hij het onwetend gedaan heeft in zijn ongelovigheid.

Waar ligt dan de oplossing? Ik wil u drie zaken voorhouden, waaruit wij zullen gaan begrijpen wat de echte bedoeling van Paulus is:

- a. In zijn verzet tegen de beschuldigers verdedigt Paulus zich voor wat zijn vroegere zonden betreft niet door te zeggen dat die beschuldiging onjuist was, maar hij roemt de kracht van de genade. Hij geeft daarom toe zoveel hij kan, en belijdt met overtuiging wat zij gezegd wilden hebben: hij was de grootste van de zondaren.

- b. Als Paulus dit belijdt, wil hij echter niet zeggen dat niemand hem in goddeloosheid evenaart. Hij noemt zich de voornaamste van de zondaren, door te zeggen dat hij niet zozeer boven allen uit, maar dat niemand boven hém uit gezondigd heeft. Deze gedachte wordt door de grondtekst bevestigd, omdat in het Grieks niet over ‘de eerste’ maar over ‘een eerste’ gesproken wordt.
- c. Als Paulus belijdt dat hij een groot en gruwelijk zondaar is, moet men dat niet zó opvatten dat hij dat is ten opzichte van alle zondaren in het algemeen, maar alleen ten opzichte van allen die door Christus behouden worden. Dat brengt het verband van de tekst met zich mee. Daarom zegt hij ook niet: waarvan ik de voornaamste *was*, maar: waarvan ik de voornaamste *ben*, omdat de uitspraak ook betrekking heeft op de zaligheid waarin hij mag delen.

De apostel wil dus zeggen – en dat geeft hij zijn beschuldigers met overtuiging toe – dat hij een zondaar is, die in zijn zonden zó ver is gegaan dat niemand voor wie er zaligheid in Jezus is, het erger had kunnen maken. Dat dit de mening van de apostel is, wordt nu juist uit de al meermalen aangehaalde woorden uit vers 13 opgemaakt. Wat wil Paulus zeggen met de woorden: ‘daar ik het onwetend gedaan heb, in mijn ongelovigheid’? Zijn onwetendheid en zijn ongelooft zijn geen oorzaak van de

barmhartigheid die aan hem bewezen is. Wat is dan de bedoeling? Wel, Paulus toont aan dat ondanks dit alles de Heere hem nog barmhartigheid kon bewijzen. Zijn zonde was wel tot de uiterste grens gegaan, zo ver zij gaan kon, maar toch niet verder dan de grens tot waar de Heere hem genadig kon zijn. Als hij niet onwetend, maar wetend, niet in ongelovigheid maar tegen zijn overtuiging in gezondigd had, dan was hij te ver gegaan, over de grens. Om van de waarheid van Paulus' uitspraak ten volle overtuigd te zijn, moeten we in de eerste plaats (a) nagaan wat de aard van zijn zonde geweest is en in welke mate hij daarin is doorgedaan. Vervolgens (b) moeten we zijn zonde vergelijken met de zonde die onvergeeflijk is.

- a. Wat de aard van Paulus' zonde betreft, moeten we zeggen dat het een heel bijzondere zonde was. Velen streven hem in zonden voorbij, terwijl zij toch niet schuldig staan aan deze vorm van overtreding van Gods wet. Deze zonde was niet de algemene overtreding van al de geboden des Heeren met gedachten, woorden en daden, waaraan alle mensen vanuit hun natuurlijke bestaan schuldig staan, omdat zij niet Gods eer maar zichzelf bedoelen. Deze zonde was ook geen verregaande verslaving aan een bepaalde zonde, zoals die uitkomt in het begeren van allerlei

dingen en in wellust. Daaraan kan een zondaar vastzitten doordat hij gewoon is altijd maar toe te geven aan zijn lichamelijke hartstochten, of doordat er steeds een aanleiding is die hem geboden wordt. Er was bij Paulus ook geen sprake van grof wangedrag waarin hij vervallen was door de zwakte van zijn menselijke natuur, terwijl anderen en ook wel gelovigen zich daar ongelukkigierwijs wel aan schuldig maken. Nee, wat deze dingen betreft, kunnen we niet anders zeggen dan dat Paulus een deugdzaam mens was, op wie in uitwendige zin niets was aan te merken.

Zijn eigenlijke zonde was echter dat hij – wat we hem zelf al hoorden zeggen – een lasteraar was, een vervolger en een verdrukker van de gemeente. Dát was de aard van zijn zonde. Hoe ver ging hij daarin? Om dat te weten, moeten we nog enkele andere plaatsen uit de Schrift noemen.

Paulus spreekt over zijn zonde in 1 Korinthe 15: ‘Want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de gemeente Gods vervolgd heb’ (vers 9). In Galaten 1:13 zegt hij: ‘Want gij hebt mijn wandel gehoord, die eertijds in het Jodendom was, dat ik uitnemend zeer de gemeente Gods vervolgde, en haar verwoestte.’ Maar er is nog méér. Toen Paulus op de trappen van de Romeinse legerplaats in Jeruzalem stond, zei hij: ‘Ik

ben een Joodse man, en te Tarsen in Cilicië geboren, opgevoed in deze stad, aan de voeten van Gamaliël onderwezen naar de nauwgezetste wijze der vaderlijke wet, zijnde een ijveraar Gods, gelijk gij allen heden zijt; die deze weg vervolgd heb tot de dood, bindende en in de gevangenis overleverende beiden mannen en vrouwen. Gelijk mij ook de hogepriester tot getuige is, en de gehele raad der ouderlingen; van wie ik ook brieven genomen hebbende tot de broeders, naar Damaskus ben gereisd, om ook hen die daar waren, gebonden te brengen naar Jeruzalem, opdat zij gestraft zouden worden' (Handelingen 22:3-5). Even later luidt het: 'Ik zeide: Heere, zij weten dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geselde, die in U geloofden. Toen het bloed van Stefanus, Uw getuige, vergoten werd, dat ik daar ook bij stond, en mede een welbehagen had in zijn dood, en de klederen bewaarde van hen, die hem doodden' (Handelingen 22:19-20). In zijn verantwoording voor Festus en Agrippa zei hij: 'Ik meende waarlijk bij mijzelf, dat ik tegen de Naam van Jezus van Nazareth vele tegenpartijdige dingen moest doen. Wat ik ook gedaan heb te Jeruzalem, en ik heb velen van de heiligen in de gevangenis gesloten, de macht van de overpriesters ontvangen hebbende; en als zij omgebracht werden, stemde ik het toe.

En door al de synagogen heb ik hen dikwijls gestraft, en gedwongen te lasteren; en boven mate tegen hen woedende, heb ik hen vervolgd, ook tot in de buitenlandse steden' (Handelingen 26:9-11). Deze geschiedenis is kort weergegeven in Handelingen 8:1 en 3: 'En Saulus had mede een welbehagen aan zijn dood. En er werd te dien dage een grote vervolging tegen de gemeente, die te Jeruzalem was; en zij werden allen verstrooid door de landen van Judea en Samaria, behalve de apostelen. En Saulus verwoestte de gemeente, gaande in de huizen; en trekkende mannen en vrouwen, leverde hen over in de gevangenis.' Ten slotte vermeldt Handelingen 9:1-2: 'En Saulus, blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, ging tot de hogepriester en begeerde brieven van hem naar Damaskus aan de synagogen, opdat zo hij enigen die van die weg waren vond, hij ze beide mannen en vrouwen gebonden naar Jeruzalem zou brengen'.

U moet zich dus een jonge man voorstellen, die in zijn normale doen niet onmatig leefde en geen onbehoorlijk gedrag vertoonde. Maar tegelijkertijd was hij een ontzaglijke vervolger van het christelijke geloof! Hij had een welgevalen in de dood van christenen; hij vervolgde hen op alle mogelijke manieren, en dat niet alleen in Jeruzalem, maar ook daarbuiten. Het was een en

al dreiging en moord die hij blies; hij boeide de christenen, hij geselde hen in de synagogen, en dwong hen om te lasteren. Hij werd daartoe niet opgehitst, maar deed dat vanuit zichzelf door zijn verregaande woede tegen het christelijke geloof. Welnu, tot zover kon het met Paulus gaan in deze zonde.

- b. Kon hij nog wel verder gaan? Wat ontbrak er nog aan om zijn zonde onvergeeflijk te maken? Dit ene: hij deed het onwetend in zijn ongelovigheid. Al had hij nog méér van deze wandaden gepleegd en al was hij er nog langer mee door gegaan, dan was het nog niet hopeloos. Maar als hij tegen de overtuiging van een door God verlicht geweten was ingegaan, dan was zijn zonde onvergeeflijk geweest. Om dit werkelijk te geloven moeten we ons voor ogen brengen wat de zonde is die in de Schrift onvergeeflijk wordt genoemd. De Heere Jezus spreekt daarvan in Mattheüs 12:31-32: ‘Daarom zeg Ik u: Alle zonde en lastering zal de mensen vergeven worden; maar de lastering tegen de Geest zal de mensen niet vergeven worden. En zo wie enig woord gesproken zal hebben tegen de Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar zo wie tegen de Heilige Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw,

noch in de toekomstende.’ Daarbij kunnen ook nog enkele uitspraken uit de brieven van de apostelen gevoegd worden, zoals die in Hebréeën 6 (vers 4-6) en 10 (vers 26-27). Ten slotte is er ook de uitspraak in 1 Johannes 5: ‘Er is een zonde tot de dood; voor die zonde zeg ik niet, dat hij zal bidden’ (vers 16b).

Wat deze laatste drie Schriftplaatsen betreft, die uit Hebréeën en die uit 1 Johannes, zijn de uitleggers het niet met elkaar eens over de vraag wat hier de bedoeling van de apostelen is. Als zij in dit verband inderdaad spreken over de onvergeeflijke zonde, sluiten zij aan bij de uitspraak van de Heere Jezus. Zijn woorden kunnen en mogen niet worden tegengesproken. Daarom beperk ik mij nu ook tot de woorden die de Heere Jezus hierover spreekt.² Het is nodig om de omstandigheden te weten om in te zien waar de Heiland het oog op heeft.

Christus genas een bezetene die blind en stom was, en onttrok hem aan de macht van de satan (Mattheüs 12:22). Dat wonder was zó overtuigend dat er geen enkel argument was om Jezus niet als een Gezant van Godswege te erkennen en dus ook Zijn leer te aanvaarden. Dat gebeurde

2 Dan volgt een zin, waarin De Leeuw zegt dat hij op de teksten uit Hebréeën en 1 Johannes nog nader wil ingaan in een andere preek. Vanwege zijn overlijden spoedig daarna is het daar niet meer van gekomen.

ook door de scharen (vers 23). Maar toen de Farizeeën dit hoorden, werden hun harten met boze nijd vervuld. Zij weten niets anders te doen dan het werk van Jezus uitmaken voor een werk van de overste der duivelen (vers 24). Als zij dit zeggen, wordt dat door Christus weerlegd (vers 25-30). Het was zeer duidelijk dat Hij dit wonder door de Geest Gods gedaan had, en daarom was de uitspraak van de Farizeeën niets anders dan een vuile lastering. Toen zij het wonder door de Heere Jezus verricht een werk van de duivel noemden, gingen zij daarmee tegen de overtuiging van hun geweten in. Dan zegt Jezus: ‘Alle zonde en lastering zal de mensen vergeven worden; maar de lastering tegen de Geest zal de mensen niet vergeven worden’ (vers 31-32). In Markus 3:30 volgt direct na deze woorden nog: ‘Want zij zeiden: Hij heeft een onreine geest’. Er is dus geen enkele twijfel aan dat de Heere Jezus met deze onvergeeflijke zonde de lastering van de Farizeeën op het oog heeft.

In de genezing van de doofstomme was het werk van de Geest van God duidelijk gebleken en dat werk had de waarheid van Christus’ zending en Zijn prediking bevestigd. Maar uit vijandschap tegen Zijn prediking en de toenemende invloed daarvan, scholden zij die uit voor een werk van de duivel, tegen de overtuiging van hun geweten

in. Het blijkt dus dat deze onvergeeflijke zonde bestaat uit lasteren, het lasteren van het werk van de Heilige Geest, en wel op zo'n manier dat het wordt beschimpt als een werk van de duivel. Deze zonde gebeurt dus vanuit een diepe vijandschap tegen het christelijke geloof, alleen door boosaardigheid, tegen de overtuiging van het geweten in. Welnu, dit is de zonde die Jezus onvergeeflijk noemt. Alleen déze zonde wordt noch in deze, noch in de toekomstige eeuw vergeven!

Vergelijk deze zonde met die van Paulus:

- Er valt niet aan te twifelen dat ook hij gelasterd heeft. Hij deed de christenen lasteren, en wat zal hijzelf dan niet hebben uitgebraakt? Dat lasteren kunnen we niet ernstig genoeg nemen, want daardoor werd de boodschap van Christus aangetast en al de bewijzen voor de waarheid daarvan door de kracht van de Geest, werden bitter verguisd.
- Er valt ook niet aan te twifelen dat dit ook bij Paulus gepaard ging met een fel verzet tegen de leer van Christus en de verbreiding daarvan.
- En met welke boosaardigheid Paulus te werk ging, kan duidelijk blijken uit de bittere woede waarmee hij de christenen vervolgde; daarin overtrof hij bijna al de Farizeeën! Maar... maar de overtuiging van de waarheid was niet in zijn geweten afgedrukt. Hij meende echt dat hij deze dingen moest doen. Daardoor zegt hij: ik heb het onwetend gedaan in

mijn ongelovigheid. Dat éne ontbrak eraan. Als dat er ook was geweest, was zijn lastering onvergeeflijk geweest.

Dit is nu werkelijk een tekening van de zonde in haar ergste openbaring. En toch is er nog vergeving! Zo zien we in Paulus een man die de voorname van de zondaren is, en toch is er voor hem nog zaligheid. Als Paulus zich zo noemt, wordt daarmee de inhoud van het Evangelie bevestigd: er is voor de grootste van de zondaren nog genade! Wat hadden zijn beschuldigers dan nog in te brengen, alsof de Heere Zijn genade niet aan hem bewezen had en alsof hij niet tot het apostelschap van dit Evangelie was afgezonderd!

2. Paulus als een voorbeeld van alle gelovigen

Nu gaat de apostel in vers 16 verder aantonen dat juist omdat hij zo'n zondaar was, hem genade bewezen is; daar heeft de Heere Zijn wijze bedoelingen mee. Hij zegt: daarom is mij barmhartigheid geschied, namelijk door de Heere. De barmhartigheid van de Heere bestaat nu hierin dat een zondig en onwaardig schepsel als hij in Gods ogen genade vindt. De Heere vergeeft hem omwille van Christus de zonden, en herstelt hem door de Geest van het geloof. Daardoor ontvangt én verwacht hij het leven, dat voor eeuwig was verbeurd.

Die barmhartigheid was hem, zo zegt hij, ‘geschied’, en dat niet op een manier zoals dat bij andere zondaren meestal toegaat, die in genade worden aangenomen. Een zondaar wordt door de Geest overtuigd van zijn zonden; hij wordt ook overtuigd van de noodzaak en de dierbaarheid van Christus. Hij is daar werkzaam mee, totdat het licht van het Evangelie in zijn ziel opgaat. Dan geeft hij zich met een verlies van al zijn eigen waardigheid volkomen aan Jezus over, op grond van Zijn verdienste. Hij omhelst Hem gelovig en vertrouwt zich geheel aan Hem toe. Dat is de gewone weg.

Maar hier, met deze bijzondere zondaar, hield de Heere ook een bijzondere weg. Terwijl Saulus volop bezig was tegen de discipelen des Heeren te woeden en terwijl hij dreiging en moord uitblies, omscheen hem plotseling een licht van de hemel. Er klonk een stem: ‘Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?’ Hij vroeg: ‘Wie zijt gij, Heere?’ En het antwoord was: ‘Ik ben Jezus, Die gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan.’ Dat overweldigde hem zó dat hij, op de grond gevallen, bevend vroeg: ‘Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?’ Daarna werd hij als een verslagen mens zonder te kunnen zien naar Damaskus geleid. Hij at en dronk in geen drie dagen. Toen kwam Ananias uit de stad Damaskus naar hem toe, ‘want zie, hij bidt’. Op bevel van de Heere verklaarde Ananias hem welke

weg God in genade met hem wilde gaan. Ananias sprak niet alleen over vergeving, zodat hij gedoopt werd, maar verklaarde ook dat Paulus de Naam van Christus moest uitdragen door het Evangelie te verkondigen. Daartoe werd hij meer en meer bekrachtigd, zodat zijn leven aan Christus werd toegewijd. Dit was de barmhartigheid die aan Paulus was geschied.

Maar waarom zegt Paulus in onze tekst ‘daarom’? Kon de grootte van zijn schuld een reden zijn? Kon die grote schuld van Saulus God ertoe bewegen om barmhartig te zijn? Op zichzelf genomen beslist niet! Maar wel als men let op het grote doel dat Paulus in de tekst noemt: ‘opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld van hen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven’. Lankmoedigheid is een ideale eigenschap waardoor men medemensen verdraagt, die dat beslist niet verdiend hebben; men verdraagt hen, dwars tegen hun voortdurende overtredingen in, juist door goed voor hen te zijn. Die deugd zien we in volmaaktheid alleen bij God, want de lankmoedigheid wordt heerlijk in Hem door het werk van de Middelaar Christus. Maar in onze tekst wordt de lankmoedigheid aan Jezus Christus Zelf toegeschreven; aan Hem is immers alle macht gegeven in hemel en op aarde. En juist tegen Hem als de Koning van Zijn Kerk was

Saulus zo woedend tekeergegaan. Deze lankmoedigheid van Jezus leidde tot Saulus' bekering en tot zijn zaligheid.

Deze lankmoedigheid is werkelijk heel bijzonder! Paulus spreekt over 'al Zijn lankmoedigheid'. Ze kon dus niet groter worden, maar moest op een bepaalde manier tot een einde komen. Christus heeft al die lankmoedigheid aan Saulus betoond als de grootste van de zondaren. Hij had een welgevallen aan de dood van Jezus' lievelingen, maar Christus verdroeg hem. Hij vervolgde hen overal, hij verdrukte hen, bond hen, geselde hen – en Jezus verdroeg hem nog. Hij deed hen zelfs lasteren – en Jezus bleef lankmoedig! Hij blies dreiging en moord, en was van plan om ook in Damaskus allen uit te roeien die discipelen van Christus waren. Als hij dat voornemen had kunnen wáár maken, wie weet of het tegen de overtuiging van zijn geweten in zou zijn geweest. Maar hier werd het eindpunt bereikt! Vóór hij in Damaskus aankwam, werd hij bekeerd. Hij werd bekeerd, ondanks al zijn zonden. Hij werd bekeerd in het eindstadium van Jezus' lankmoedigheid. Al Zijn lankmoedigheid betoond. Aan Paulus wordt door Jezus barmhartigheid bewezen.

Wat was het doel van de Heere? Waarom liet Hij in Zijn lankmoedigheid Paulus zó ver doorgaan in zijn zonde vóór hij in genade werd aangenomen? Het antwoord staat in de tekst: opdat hij een voorbeeld

zou zijn voor allen die in Christus geloven zouden ten eeuwigen leven.

Het geloof neemt Jezus aan in al Zijn verdiensten, waardoor Hij de verlossing teweeggebracht en het recht ten eeuwigen leven verworven heeft. Het geloof is dus ‘ten eeuwigen leven’. Aan Paulus is door de grote lankmoedigheid van Christus barmhartigheid geschied, opdat hij een voorbeeld zou zijn van allen die geloven zullen. Zoals er van alle tijden gelovigen waren, zo zullen er ook in de toekomstige tijd velen gaan geloven. Nu zullen ook de heidenen uit alle volken worden toegebracht. Dat zal doorgaan tot de laatste van de uitverkorenen is toegebracht.

Maar zij die hun zonden door de verlichting van de Heilige Geest leren kennen, kunnen bekommerd zijn vanwege de zwaarte van hun overtredingen. Zij zijn verontrust en vragen zich af of er voor zulke zondaren als zij wel genade kan zijn. Dat geldt in het bijzonder voor hen die zich op een verregaande manier hebben misdragen en daardoor des te meer schuld op zich hebben geladen. – Maar dan is daar Paulus; hij is een voorbeeld van al Jezus’ lankmoedigheid: zó ver kan het gaan dat iemand in zijn zonden verdragen wordt en nochtans genade krijgt. Dan is hij een voorbeeld, dat door de Heere juist dáárvoor is gegeven. Aan Paulus is barmhartigheid geschied, omdat Christus hem aan ons wilde voor-

stellen als een toonbeeld van Zijn grote lankmoedigheid. Dát was het doel waarom juist zo'n grote zondaar genade moest ontvangen. Dit laat zien hoe groot Gods barmhartigheid is, waardoor juist deze zondaar een apostel mocht worden van het Evangelie, dat hij tot dusver bestreden had.

Het is dus beslist niet op zijn plaats om Paulus vanwege zijn vroegere zonden als apostel te wantrouwen. Die zonden benadeelden zijn verkondiging van het Evangelie niet, maar luisterden die juist des te meer op. Allen die het Evangelie wilden aannemen, werden bevrijd van een bezwaar dat zo erg kan drukken, namelijk de ontzaglijke ernst van de zonden.

Toepassing

Wat kunnen wij hieruit leren? Dit, dat ontzaglijk grote zondaren zalig kunnen worden! Men zegt zo gemakkelijk 'Wat zou die goddeloze?' – alsof er geen kracht in de genade was. Maar als zo'n goddeloze bekeerd wordt, heeft hij een afschuw van alles wat voorheen zijn grootste genoegen was. Zo iemand doet van harte openlijk belijdenis van al zijn vroegere overtredingen, wanneer dat nodig is en hij vanwege zijn goddeloosheden wordt verdacht. De man uit de wereld bedekt zijn zonden en overtredingen, maar iemand als Paulus ontkent niets waarvan hij wordt beschuldigd. Dat doet hij opdat juist zo

Gods genade wordt geprezen, de lankmoedigheid van Christus wordt geroemd en anderen tot het geloof worden opgeroepen.

Maar in het bijzonder worden door onze tekst alle bezwaren weggenomen, die er kunnen zijn vanwege de zwaarte en ernst van de zonde. Daardoor kan iemand zo gemakkelijk in ongeloof ver van God vandaan blijven. Ongelovigen, blijf niet in uw vertwijfeling waardoor u verhard wordt in uw zonden. Ook Paulus is bekeerd! Er is ook voor u een mogelijkheid om zalig te worden! Jezus kwam om zondaren zalig te maken. Dat woord strekt zich uit tot de grootste van de zondaren, en het sluit ook u niet buiten. O, laat het u in dit heden van genade overtuigen om voor de Heere te buigen!

Maar... dit moet dan wel echt gebeuren. Of denkt u dat u rustig in uw verharding kunt blijven leven en te zijner tijd wel bekeerd zult worden, omdat er zo'n onvoorstelbaar grote lankmoedigheid in de Heere is? Dan moet u bedenken dat er maar één voorbeeld zoals van Paulus in de Bijbel staat, hoe bemoedigend het ook is. En wat heeft het hem later niet gekost! Daarom moet ik u ernstig waarschuwen om niet in zulke zonden te vallen als waaraan Paulus schuldig stond. O, denk toch niet met verachting aan Gods kinderen, en spreek ook nooit op een smadelijke manier over hen. Dat mag u al helemaal niet doen als het gaat over wat Gods Geest in hun

hart werkte tot overtuiging van hun schuld. Maak het hen nooit lastig en onmogelijk omdat zij christenen zijn en geloven. Laten de overtuigende werkingen van de Heilige Geest – zowel door wonderen als op een andere wijze – geen voorwerp zijn van uw beschimpingen en lasterlijke taal. Die werkingen van de Geest bevestigen immers de waarheid dat Jezus tot ons is gezonden in Zijn Evangelie. Pas toch op en wees waakzaam dat u niet in boosaardige vijandschap vervalt tegen het Evangelie; laat die in u toch niet voor de dag komen! God zou u rechtvaardig aan uzelf kunnen overgeven! Het zou daarmee nog erger kunnen worden. En dan durf ik u te verzekeren dat de lastering van de Heilige Geest heel dichtbij is!

Ik heb ook een woord tot allen die bekommerd en verontrust bent. U ziet heilbegerig uit naar genade, maar u gaat gebukt onder een pak van zonden. En misschien bent u door alles wat tot nu toe gezegd is, nog méér terneer gebogen. Maar dat zou tegen de bedoeling van de tekst ingaan, want hierin wordt toch juist door Paulus' eigen voorbeeld alle vrees in dit opzicht voor altijd weggenomen. U zegt echter: Paulus is voor mij hierin geen voorbeeld. Hij is het wel voor hen die eenmaal zullen geloven, en ik weet niet of dat ook voor mij waar zal worden. Maar geliefden, als u er al van overtuigd zou zijn

dat u tot geloof zult komen, dan hebt u dit voorbeeld helemaal niet nodig. Dan zou het gewicht van de zonden voor u nooit een bezwaar hoeven zijn. Maar nu wordt u door deze tekst aangespoord om tot geloof te komen. Dat is toch uw diepste wens? Maar wat staat u dan in de weg? Uw grote zonden? Maar zie, hier is de grootste van de zondaren; u ziet dat hij gezaligd wordt als een blijk van de lankmoedigheid des Heeren.

Ja maar, zegt u, dan ben ik nog een grotere zondaar dan Paulus, ik overtref hem in het kwaad, ja, mijn zonde kan nooit meer vergeven worden. – Stil nu, ik vraag u om heel aandachtig te luisteren naar wat ik u zeg. Hebt u een zelfde soort zonden gedaan als Paulus? Al bent u in andere opzichten een groter monster dan hij was, dan zal er toch vergeving kunnen zijn. De Heere Jezus heeft verzekerd dat de lastering van de Heilige Geest onvergeeflijk is. Maar Hij zei dat niet zonder daaraan vooraf te laten gaan: ‘Alle zonde en lastering zal de mensen vergeven worden’ (Mattheüs 12:31). Ja, zelfs een lasterend woord tegen Hem als Persoon kan vergeven worden. Alleen als u zich schuldig maakt aan het lasteren van de Heilige Geest, zijn uw zonden onvergeeflijk, maar verder mag u nooit denken dat er geen vergeving is voor welke zonde ook, hoe ver u daarin ook bent gegaan.

Ja maar, zegt u, ik heb zeker tegen de Geest ge-

zondig. Ik ben zo vaak tegen de stem van mijn geweten ingegaan. – Maar ook dat is niet genoeg om te denken dat God u geen vergevende genade kan schenken. Als u tegen uw geweten ingaat, is die zonde niet onvergeeflijk. Dat is alleen de lastering van de Heilige Geest.

Ja maar, juist daarin veroordeelt mijn geweten me.

Er zijn zoveel lasteringen in mijn hart en mond geweest, nog veel erger dan die van de Farizeeën.

– Mag ik vragen: was dat ook uit een onbeteugelde boosaardigheid en vijandschap tegen het Evangelie?

Nee, zegt u, maar wel tegen mijn geweten. Luister goed, die lasteringen waar uw ziel voor terugschrikt

en waar u een gruwel aan hebt, zijn aan Gods liefste kinderen niet onbekend! We herkennen dit als een

list van de vorst der duisternis, omdat u er in uw hart een afkeer van hebt; u verfoeit ze voor Gods aangezicht. U schrikt ervan als u denkt dat u hierin

wou leven tot oneer van God, van Zijn kinderen en van Zijn Koninkrijk. En u gaat hieronder gebukt.

Welnu, dit zijn allemaal sterke bewijzen dat u niet schuldig bent aan de zonde die onvergeeflijk is.

Ja, dat mag zo zijn, maar mijn vroegere leven! God weet waaraan ik schuldig sta, en misschien heb ik

toen de Heilige Geest wel gelasterd. – Wel, was dat echt lasteren? Was u die gedachte werkelijk toege-

daan? Maar waarom blijft u zo vragen? Als u zich daar vroeger aan schuldig gemaakt had, zou u daar

nu niet meer bedroefd en verontrust over zijn en vergeving zoeken. De zonde tegen de Heilige Geest is onvergeeflijk, omdat ze de overtuigende kracht van Gods Geest doet weggaan; daardoor wordt alle boetvaardigheid voor altijd uit het hart gebannen. Welnu, u allen die bekommerd en verontrust bent, u die de last van de zonden draagt en genade zoekt, uw zonden staan u niet in de weg! Voor al die zonden, hoe groot ook, is de verdienste van de Heere Jezus genoeg tot voldoening van uw straf en tot reiniging van uw ziel. Ga als de grootste van de zondaren tot Hem, en zoek in Jezus uw gerechtigheid. Pleit voor de troon van Gods genade op het voorbeeld van Paulus, dat u door de Heere Zelf wordt voorgehouden. Dat zal u uit alle bezwaren en tegenwerpingen bevrijden.

Gelovigen, u weet ook te spreken over uw grote zonden. U weet van de tijd – en het is u nog niet vreemd – dat u moest zeggen ‘mij de grootste van de zondaren’. Wat een lankmoedigheid van God. Hij heeft u zo lang gedragen, en van hoe ver! Hier hebt u voldoende stof om over na te denken en u in Gods genade te verliezen. Als het weer in uw herinnering komt wat en wie u geweest bent, belijd het dan openlijk, opdat vrije genade de eer krijgt. Dan mag u een voorbeeld zijn voor hen die bekommerd en verontrust zijn. Ja maar, zegt u, ik blijf zo’n

slechte zondaar! – Maar toch, wees niet wantrouwend tegenover Gods genade, want uw hart geeft het de zonde niet gewonnen. Paulus mocht zeggen ‘mij is barmhartigheid geschied’, maar hij moest ook klagen ‘ik ellendig mens’. Laat het daarom voor u genoeg mogen zijn dat u grond hebt om ook met hem te zeggen: ‘Ik dank God, door Jezus Christus onze Heere.’

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Media bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

**Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen
aan:**

Pieters Media bv,
Postbus 12,
4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl